

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
YURISTLARNI MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

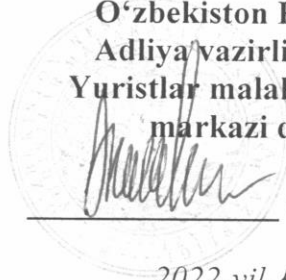
“KELISHILGAN”
O‘zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi xuzuridagi
Intellectual mulk
agentligi direktori

T. Abdusattorov

2022-yil ___-mart

“TASDIQLAYMAN”
O‘zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi qoshidagi
Yuristlar malakasini oshirish
markazi direktori

Sh. Rabiyeu

2022-yil 10 -mart

PATENT HUQUQI FANI BO‘YICHA

O‘QUV DASTURI

Mutaxassislik: Patent vakillari

Dastur turi: Patent vakillarini qayta tayyorlash bo‘yicha
qo‘shimcha dastur

O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2022-yil 28-fevral kuni tasdiqlangan “Patent vakili” mutaxassisligi bo‘yicha O‘quv reja bilan fan nomi va hajmi belgilangan.

Fan dasturi O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentyabrdagi “Yuridik sohaga oid bilim talab etiladigan mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishning zamonaviy tizimini joriy eti chora-tadbirlari to‘g‘risi”gi 544-son qarori asosida ishlab chiqilgan.

Fan dasturi O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi qoshidagi Yuristlar malakasini oshirish markazida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

J.Murotov – Yuristlar malakasini oshirish markazi kafedra o‘qituvchisi, huquq magistri;

Sh. Xasanov – Fan, innovatsiya va ta‘lim dasturlarini ishlab chiqish bo‘limi boshlig‘i.

Taqrizchilar:

1. Sudyalar oliy maktabi Fuqarolik huquqi kafedrasini mudiri, yuridik fanlar doktori, professor Nasriyev Ilhom Ismoilovich.

2. Toshkent Davlat universiteti Fuqarolik huquqi kafedrasini mudiri, yu.f.d., professor Imomov Nurillo Fayzullayevich.

Fan dasturi Yuristlar malakasini oshirish markazi O‘quv va ilmiy-uslubiy Kengashining 2022-yil ____-____dagi yig‘ilishining ____-sonli bayonnomasi bilan ma‘qullangan.

© Yuristlar malakasini oshirish markazi, 2022-yil

I. O‘QUV FANINING DOLZARBLIGI VA OLIY KASBIY TA’LIMDAGI O‘RNI

Ushbu fan ixtiro, foydali model, sanoat namunasi, seleksiya yutuqlari va ularning himoyaga layoqatlilik talablari, ushbu ob`yektlarga patentni rasmiylashtirish, patentni tarkibini o`rganish, patentni to`xtatish, uni haqiqiy emas deb topish, patent huquqi ob`yektlarini yaratish to`g`risidagi shartnomalar, ularga nisbatan mutlaq huquqlardan foydalanish va qabul qilish, mualliflar va huquq egalari huquqlarini himoya qilishga bag`ishlangan. Shuningdek, mazkur fanning predmetini o`rganish jarayonida patentlarni rasmiylashtirish, patent huquqi ob`yektlaridan foydalanish va ularni himoyasi bilan bog`liq jarayonlarni o`rganish asosiy maqsad qilingan.

“Patent huquqi” fani O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2021-yil 28-yanvar kuni tasdiqlangan “Patent vakili” mutaxassisligi bo`yicha O`quv rejaning umumtayyorgarlik fanlari blokiga kiritilgan fan bo`lib, patent vakili sifatida faoliyatni amalga oshirish istagini bildirgan jismoniy shaxs – patent vakilligiga nomzodlarga (keyingi o`rinlarda – nomzod deb yuritiladi) o`qitiladi.

II. O‘QUV FANINING MAQSADI VA VAZIFASI

“Patent huquqi” fanini o`qitishdan **maqsad** – nomzodlarga O`zbekiston Respublikasining qonunchiligi va xalqaro shartnomalar asosida patent huquqi normalarini qo`llash bo`yicha amaliy ko`nikmalar va nazariy bilimlarni o`rgatishdan iborat.

“Patent huquqi” – intellektual mulkning eng qiyin institutlaridan biri hisoblanadi, sababi patentni himoya qilish va rasmiylashtirish uchun nafaqat qonunchilikni bilish, balki texnika sohasidagi tegishli bilimga ega bo`lish ham talab etiladi.

Fan bo`yicha nomzodlarning bilim, ko`nikma va malakalariga qo`ydagi talablar qo`yiladi.

Nomzod:

– patent huquqi mazmun-mohiyatini, O`zbekiston Respublikasida intellektual mulk ob`yektlarining asosiy qoidalari, shuningdek, mavjud qonunlar, O`zbekiston Respublikasi Prezidentining qaror, farmoyish va farmonlari, Hukumat qarorlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar haqida ***tasavvurga ega bo`lishi***;

– intellektual mulk ob`yektlariga bo`lgan huquqlarni muhofaza va himoya qilishning xalqaro tizimi, shartnomalarni tuzish, patent huquqi ob`yektlarini tuzishga qaratilgan, ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalaridan mutlaq tarzda foydalanish bo`yicha tegishli amaldagi qonunchilik qoidalari haqida nazariy va amaliy ***bilimlarga ega bo`lishi***;

– patent huquqi ob`yektlari, xalqaro shartnomalar qoidalari, qonunosti hujjatlari, ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalariga bo`lgan patentlarni rasmiylashtirishni tartibga soluvchi, aniq hayotiy holatdan kelib chiqib, patent huquqiga doir normalarni qo`llash ***ko`nikmasiga ega bo`lishi*** lozim.

**“Patent huquqi” fanidan
MAVZULAR REJASI**

№	Mashgʻulotlarning mavzusi	Jami oʻquv soatlari	Shu jumladan,		
			Maʼruza	Seminar	Amaliy mashgʻulot
1	Patent huquqi tushunchasi, predmeti va tizimi	4	2	2	-
2	Patent huquqining rivojlanish tarixi	4	2	2	-
3	Patent huquqining asosiy qoidalari	6	2	2	2
4	Patent huquqining obʻyektlari va subʻyektlari	4	2	2	-
5	Patentni olish, uni toʻxtatish va tiklash tartibi	14	2	2	10
6	Patent egasining huquqlarini oʻtkazish toʻgʻrisidagi shartnomalar	14	2	2	10
7	Ixtiro, foydali model, sanoat namunasiga boʻlgan huquq	8	2	2	4
	<i>Oraliq nazorat</i>	2	-	-	2
8	Seleksiya yutuqlari, integral mikrosxemalar topologiyasi va ishlab chiqarish sirlariga (nou-xau) boʻlgan huquq tushunchasi va mohiyati	6	2	2	2
9	Individuallashtirish vositalariga (tovar, xizmat, xizmat) boʻlgan huquqlar tushunchasi va mohiyati	12	2	2	8
10	Patent egalari va mualliflarning huquqlarini himoya qilish	16	2	2	12
11	Intellektual mulk sohasidagi davlat boshqaruvi va uning patent huquqini taʼminlashda tutgan oʻrni	6	2	2	2
12	Patent huquqi sohasidagi xalqaro hamkorlik	6	2	2	2
	<i>Yakuniy nazorat</i>	6	-	-	6
	JAMI	108	24	24	60

III. ASOSIY NAZARIY QISM (MAʼRUZA MASHGʻULOTLARI)

1-Mavzu. Patent huquqi tushunchasi, predmeti va tizimi

Intellektual mulk huquqining oʻziga xos institutlari. Patent huquqi tushunchasi. Obʻyektiv maʼnodagi va subʻyektiv maʼnodagi patent huquqi. Patent huquqi tizimi. Patent huquqining subʻyektlari va obʻyektlari. Patent huquqining manbalari. Patent huquqlarining turlari.

2-Mavzu. Patent huquqining rivojlanish tarixi

Patent huquqi tarixi. Patentlarning eng qadimgi shakli. Patent huquqi tarixi oʻrta asrlarning oxirlarida. Zamonaviy talqindagi patent soʻzi. Monopoliyalar toʻgʻrisidagi Nizom. Rivojlanayotgan mamlakatlarning patent qonunlari. Intellektual mulk huquqlarining himoyasi.

3-Mavzu. Patent huquqining asosiy qoidalari

Patent himoyasi asoslari. Patent egasi mutlaq huquqining buzilishi sifatida eʼtirof etilmaydigan holatlar. Patent huquqining qoidalari. Patent huquqi qoidalarini tasniflash.

4-Mavzu. Patent huquqining obʻyektlari va subʻyektlari

Patent huquqi obʻyektlari. Ixtirolar. Foydali modellar. Ixtiro va foydali model sifatida eʼtirof etiluvchi mahsulotlar. Ixtiro va foydali model sifatida eʼtirof etilmaydigan holatlar. Sanoat namunalari. Sanoat namunalari deb eʼtirof etilmaydigan obʻyektlar. Seleksiya yutuqlari va ularga patent olish huquqi. Jahon Savdo Tashkilotining Intellektual mulkning savdo jihatlariga oid bitimi.

Patent huquqi sub`yektlari. "Patent huquqiy munosabatlar sub`yektlari" va "Patent huquqi sub`yektlari" tushunchalarining o`zaro farqi. O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligi.

5-Mavzu. Patentni olish, uni to`xtatish va tiklash tartibi

Patent huquqi ob`yektlariga muhofaza olish. Ixtiro, foydali model, sanoat namunasiga nisbatan qo`yiladigan, patent olish huquqini vujudga keltiradigan talablar. Sanoat mulki muhofazasi bo`yicha Parij konvensiyasi.

Sanoat mulki uchun patent huquqlarini ro`yxatdan o`tkazish bosqichlari: talabnomani tayyorlash va topshirish; talabnomalarning vakolatli idora tomonidan ko`rib chiqilishi: patent berish.

Patentning amal qilishi tugatilishi. Patent huquqi ob`yektlari patentini haqiqiy emas deb e`tirof etish yoki bekor qilish asoslari. Patentning amal qilishini tiklash.

6-Mavzu. Patent egasining huquqlarini o`tkazish to`g`risidagi shartnomalar

Patent egasining huquqlarini o`tkazish to`g`risidagi shartnomalar tushunchasi. Shartnomaning huquqiy xususiyatlari. Oddiy lisenziya shartnomasi. Mutlaq lisenziya shartnomasi. To`liq lisenziya shartnomasi. Shartnoma taraflari. Shartnoma shartlari. Shartnoma shakli va uni ro`yxatdan o`tkazish. Lisenziya shartnomalarining predmeti. Shartnoma erkinligi prinsipi asosida tuzilgan shartnomalar.

7-Mavzu. Ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalari bo`lgan huquq

O`zbekiston Respublikasining «Ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalari to`g`risida»gi Qonuni. Texnik ijod natijalari va badiiy ijod natijalarini bilan o`zaro farq qiladigan muhim xususiyatlari. Ixtiro tushunchasi va turlari. Foydali modellarning o`ziga xos tomonlari.

ORALIQ NAZORAT

O`quv dasturining 1-4-mavzulari bo`yicha test shaklidagi oraliq nazoratlarni o`tkazish va baholash, bu turdagi oraliq nazoratni o`tkazish bo`yicha metodik materiallar asosida amalga oshiriladi.

8-Mavzu. Seleksiya yutuqlari, integral mikrosxemalar topologiyasi va ishlab chiqarish sirlariga (nou-xau) bo`lgan huquq tushunchasi va mohiyati

Seleksiya yutuqlari patent huquqi ob`yektlari sifatida. Milliy qonunchilik darajasida, seleksiya yutuqlarini huquqiy himoya qilish borasidagi munosabatlarni huquqiy tartibga solish. Seleksiya yutuqlariga taqdim qilinadigan himoya turiga qarab mamlakatlarning guruhlariga ajratilishi. Integral mikrosxema va integral mikrosxema topologiyasi. Topologiya muallifi. Ishlab chiqarish sirlari (nou-xau). Nou-xauga bo`lgan mutlaq huquq o`tkazish haqidagi.

9-Mavzu. Individuallashtirish vositalariga (tovar, xizmat ko`rsatish) bo`lgan huquqlar tushunchasi va mohiyati

Individuallashtirish vositalari. Xizmat ko`rsatish belgilari. Individuallashtirish vositalarining turlari. Individuallashtirish vositalariga bo`lgan huquqlar. Firma nomiga bo`lgan huquq. Firma nomiga bo`lgan huquqni himoya qilish usullari. Tovar belgisi. Tovar kelib chiqqan joy nomi.

10-Mavzu. Patent egalari va mualliflarning huquqlarini himoya qilish

Patent huquqi samaradorligining muhim ko`rsatkichlari. Patent huquqlarining buzilishi tushunchasi. Patent huquqi sohasidagi buzilgan huquqlarni himoya qilish. Sud himoyasi tartibi. "Sotishga taklif qilish". Patent egasining huquqlarini bilvosita buzish. Huquqlarni himoya

qilishning ma`muriy tartibi. O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligining Apellyasiya kengashi. Patent egalari huquqlarini himoya qilishning fuqarolik-huquqiy usullari. Yetkazilgan zarar. Boy berilgan foyda. Mualliflar va patent egalari huquqlarini buzganlik uchun jinoiy javobgarlik.

11-Mavzu. Intellektual mulk sohasidagi davlat boshqaruvi va uning patent huquqini ta`minlashda tutgan o`rni

Intellektual mulk sohasidagi munosabatlarni huquqiy tartibga solishni takomillashtirish. O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligi. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 1-iyuldagi "O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk Agentligi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to`g`risida"gi PQ-4380-sonli qarori.

12-Mavzu. Patent huquqi sohasidagi xalqaro hamkorlik

Intellektual mulkni xalqaro darajada himoya qilinishi. Butunjahon intellektual mulk tashkiloti. O`zbekiston a`zo hisoblangan intellektual mulkni muhofaza qilish sohasidagi konvensiya, shartnoma va bitimlar. O`zbekiston Respublikasining intellektual mulk sohasidagi hukumatlararo hamkorligi.

IV. SEMINAR MASHG`ULOTLARI BO`YICHA KO`RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg`ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Intellektual mulk huquqining o`ziga xos institutlari.
2. Patent huquqi tushunchasi.
3. Ob`yektiv ma`nodagi va sub`yektiv ma`nodagi patent huquqi.
4. Patent huquqi tizimi.
5. Patent huquqining sub`yektlari va ob`yektlari.
6. Patent huquqining manbalari va turlari.
7. Patent huquqi tarixi.
8. Monopoliyalar to`g`risidagi Nizom.
9. Intellektual mulk huquqlarining himoyasi.
10. Patent himoyasi asoslari.
11. Patent egasi mutlaq huquqining buzilishi sifatida e`tirof etilmaydigan holatlar.
12. Patent huquqining qoidalari.
13. Patent huquqi ob`yektlari.
14. Ixtiro va foydali model sifatida e`tirof etiluvchi mahsulotlar.
15. Sanoat namunalari.
16. Seleksiya yutuqlari.
17. Patent huquqi sub`yektlari.
18. "Patent huquqiy munosabatlar sub`yektlari" va "Patent huquqi sub`yektlari" tushunchalarining o`zaro farqi.
19. O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligi intellektual mulk ob`yektlariga bo`lgan huquqlarni muhofaza va himoya qilish sohasida yagona davlat siyosatini amalga oshiruvchi vakolatli davlat boshqaruvi organi.
20. Patent huquqi ob`yektlariga muhofaza olish.
21. Sanoat mulki uchun patent huquqlarini ro`yxatdan o`tkazish bosqichlari.
22. Patentning amal qilishi tugatilishi.

23. Patent huquqi ob`yektlari patentini haqiqiy emas deb e`tirof etish yoki bekor qilish asoslari.
24. Patentning amal qilishini tiklash.
25. Patent egasining huquqlarini o`tkazish to`g`risidagi shartnomalar tushunchasi.
26. Oddiy lisenziya shartnomasi.
27. Mutlaq lisenziya shartnomasi.
28. To`liq lisenziya shartnomasi.
29. Litsenziya shartnomalarining predmeti.
30. Texnik ijod natijalari va badiiy ijod natijalarini bilan o`zaro farq qiladigan muhim xususiyatlari.
31. Ixtiro tushunchasi va turlari.
32. Foydali modellarning o`ziga xos tomonlari.
33. Seleksiya yutuqlari patent huquqi ob`yektlari sifatida.
34. Integral mikrosxema va integral mikrosxema topologiyasi.
35. Topologiya muallifi.
36. Ishlab chiqarish sirlari (nou-xau).
37. Individuallashtirish vositalari.
38. Individuallashtirish vositalarining turlari.
39. Individuallashtirish vositalariga bo`lgan huquqlar.
40. Firma nomiga bo`lgan huquq.
41. Tovar belgisi va tovar kelib chiqqan joy nomi.
42. Patent huquqlarining buzilishi tushunchasi.
43. Patent huquqi sohasidagi buzilgan huquqlarni himoya qilish.
44. Sud himoyasi tartibi.
45. Patent egasining huquqlarini bilvosita buzish.
46. Huquqlarni himoya qilishning ma`muriy tartibi.
47. O`zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligining Apellyasiya kengashi.
48. Patent egalarining huquqlarini himoya qilishning fuqarolik-huquqiy usullari.
49. Mualliflar va patent egalarining huquqlarini buzganlik uchun jinoiy javobgarlik.
50. Intellektual mulkni xalqaro darajada himoya qilinishi.
51. O`zbekiston Respublikasining intellektual mulk sohasidagi hukumatlararo hamkorligi.

V. AMALIY MASHG`ULOTLAR BO`YICHA KO`RSATMA VA TAVSIYALAR

Amaliy mashg`ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Patentni olish, uni to`xtatish va tiklash tartibi;
2. Patent egasining huquqlarini o`tkazish to`g`risidagi shartnomalar;
3. Patent egalari va mualliflarning huquqlarini himoya qilish.

Amaliy mashg`ulotlar davomida tinglovchilar patent huquqi ob`yektlari, xalqaro shartnomalar qoidalari, qonunosti hujjatlari, ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalariga bo`lgan patentlarni rasmiylashtirishni tartibga soluvchi, aniq hayotiy holatdan kelib chiqib, patent huquqiga doir normalarni qo`llash maqsadida amaliy topshiriqlarni (tegishli prosessual hujjatlar tuzish, muammoli masalalarni yechish va h.k.) bajaradilar. Amaliy topshiriqlarini bajarishda tinglovchilar tegishli amaldagi qonun normalariga, amaliy tajribasi va o`quv kursi davomida olgan bilimlarga tayanib, ularni asoslab bajarishlari kerak.

VI. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Patent huquqi tushunchasi, predmeti va tizimi.
2. Patent huquqining rivojlanish tarixi.
3. Patent huquqining asosiy qoidalari.
4. Patent huquqining ob'yektlari va sub'yektlari.
5. Patentni olish, uni to'xtatish va tiklash tartibi.
6. Patent egasining huquqlarini o'tkazish to'g'risidagi shartnomalar.
7. Ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalariga bo'lgan huquq.
8. Seleksiya yutuqlari, integral mikrosxemalar topologiyasi va ishlab chiqarish sirlariga (nou-xau) bo'lgan huquq tushunchasi va mohiyati.
9. Individuallashtirish vositalariga (tovar, xizmat ko'rsatish) bo'lgan huquqlar tushunchasi va mohiyati.
10. Patent egalari va mualliflarning huquqlarini himoya qilish.
11. Intellektual mulk sohasidagi davlat boshqaruvi va uning patent huquqini ta'minlashda tutgan o'rni.
12. Patent huquqi sohasidagi xalqaro hamkorlik.

VII. O'QUV VA ISHLAB CHIQRISH AMALIYOTLARI

(O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi
Intellektual mulk agentligi bilan kelishilgan holda amalga oshiriladi)

VIII. LABORATORIYA VA KURS ISHLARI

(O'quv rejasida bu fan uchun ko'zda tutilmagan)

IX. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBAALARI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari:

Shavkat Mirziyoyev. Milliy taraqqiyot yo'limizni kat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2017. – 592 b.

Shavkat Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.

Shavkat Mirziyoyev. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2018. – 508 b.

Shavkat Mirziyoyev. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2019. – 400 b.

Shavkat Mirziyoyev. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2020. – 452 b.

Shavkat Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent, “O'zbekiston” nashriyoti, 2021. – 464 b.

Normativ-huquqiy xujjatlar:

O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi. – T.: O'zbekiston, 2021.

O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi. – T., 2019.

O'zbekiston Respublikasi Bojxona kodeksi. – T., 2020.

O‘zbekiston Respublikasi Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi. – T., 2019.

O‘zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi. – T.: Adolat, 2018.

O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. Birinchi qism. – T.: Adolat, 2015.

O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik prosessual kodeksi. – T.: Adolat, 2018.

O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 29-avgustdagi “Ixtirolar, foydali modellar va sanoat namunalari to‘g‘risida”gi Qonuni.

O‘zbekiston Respublikasining 2021-yil 12 maydagi “Integral mikroshemalar topologiyalarini huquqiy muhofaza qilish to‘g‘risida” qonuni.

O‘zbekiston Respublikasining 2001-yil 30 avgustdagi “Tovar belgilari, xizmat ko‘rsatish belgilari va tovar kelib chiqqan joy nomlari to‘g‘risida” qonuni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022 – 2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-son Farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 19-may “Davlat huquqiy siyosatini amalga oshirishda adliya organlari va muassasalari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF 5997-son farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 2-mart “2017-2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha harakatlar strategiyasini «Ilm, ma‘rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish-yili»da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida”gi PF-5953-son farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-fevraldagi «Intellectual mulk sohasida davlat boshqaruvini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida» PQ-4168-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 1-iyul «O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellectual mulk agentligi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida» PQ-4380-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-iyuldagi “Ilmiy va ilmiy-texnikaviy faoliyat natijalarini tijoratlashtirish samaradorligini oshirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3855-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-maydagi “Iqtisodiyot tarmoqlari va sohalariga innovatsiyalarni joriy etish mexanizmlarini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida PQ-3698-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 13-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi faoliyatini yanada takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3666-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-avgust “Madaniyat va san‘at tashkilotlari, ijodiy uyushmalar va ommaviy axborot vositalari faoliyatini yanada rivojlantirish, soha xodimlari mehnatini rag‘batlantirish bo‘yicha qo‘shimcha sharoitlar yaratishga doir chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-3201-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 20-iyuldagi “O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Intellectual mulk agentligi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 609-son qarori.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 12-yanvardagi “Ilmiy-innovatsion ishlanma va texnologiyalarni ishlab chiqarishga tatbiq etishning samarali mexanizmlarini yaratish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi VMQ-24-sonli qarori.

Konvensiya, uchrejdayushaya Vsemirnuyu Organizatsiyu Intellectualnoy Sobstvennosti" (podpisana v Stokgolme 14.07.1967, izmenena 02.10.1979).

Konvensiya ob unifikatsii nekotorykh polozeniy patentnogo prava. Strasburg. 1963.

Gaagskoye soglasheniye o mejdunarodnom deponirovanii promyshlennых obrazsov (Gaaga, 6-noyabrya 1925 goda).

Konvensiya po ohrane promyshlennoy sobstvennosti (zaklyuchena v Parije 20.03.1883).

Xalqaro-huquqiy hujjatlar

Butunjahon Intellektual Mulk Tashkilotini ta`sis etadigan konvensiya. – M., 1978.

Sanoat mulkini muhofaza qilish bo`yicha Parij Konvensiyasi. – M., 1883.

Belgilarni xalqaro ro`yhatdan o`tkazish to`g`risida Madrid Bitimi. –M., 1967.

Patent kooperasiyasi to`g`risida Shartnoma. – M., 1970.

Tovar belgilari bo`yicha qonunlar to`g`risida Shartnoma. – M., 1994.

Xalqaro patent tasnifi to`g`risida bitimi. – M., 1971.

Belgilarni ro`yxatga olish uchun tovarlar va xizmatlarni xalqaro tasniflash to`g`risida Nissa bitimi. – M., 1957.

Badiiy va adabiy asarlarni himoya qilish to`g`risidagi Bern konvensiyasi. – M., 1971.

Sanoat namunalarining xalqaro tasnifini ta`sis etish to`g`risida Lokarno bitimi. – M., 1968.

Patent huquqi to`g`risida Shartnoma. – M., 2000.

Butunjahon intellektual mulk tashkilotining Mualliflik huquqi bo`yicha shartnomasi. – M., 1997.

Butunjahon intellektual mulk tashkilotining Ijrolar va fonogrammalar bo`yicha shartnomasi. – M., 1997.

Singapurskiy dogovor o zakonax po tovarnym znakam (prinyat v Singapore v 2006g.).

Soglasheniye po togovym aspektam prav intellektualnoy sobstvennosti (TRIPS) ili Soglasheniye TRIPS (prinyato v xode Urugvayskogo raunda Generalnogo soglasheniya po tarifam i togovle (GATT) v 1994 godu).

Asosiy adabiyotlar:

Patentnoye zakonodatelstvo gosudarstv — uchastnikov Sodrujestva Nezavisimых Gosudarstv : Sb. dok. / Sost.: L.I.Podshibixin, N.V.Buzova. – M., 2002. – 337 s.

Konov Yu.N.Patentno-lisenzionnyye strategii. Uchebnoye posobiye / Yu.P.Konov, L.P.Goncharenko. – M., 2011. 286 s.

Patentnoye pravo. Uchebnoye posobiye dlya studentov, obuchayuxixsya po spetsialnosti «Yurisprudensiya» / N.M. Korshunov, N.D. Eriashvili, Yu.S. Xaritonova; pod red. N.M. Korshunova. — M., 2012. — 159 s.

Sergeyev A.P. Patentnoye pravo. – M., 1994. - 202 s.

Imomov N.F. Nanotexnologiyalarning huquqiy asoslari. Monografiya. – T., 2015.

Imomov N.F. Intellektual mulk huquqining yangi ob`yektlari. – T., 2011.

Imomov N.F. Intellektual mulk ob`yekti sifatida yangi nav va zotning huquqiy maqomi. – T., 2010.

Imomov N.F. Seleksiya yutuqlariga bo`lgan huquq./Fuqarolik huquqi. Ikkinchi qism. Darslik. – T. Ziyo, 2008.

Imomov N.F. Intellektual mulk huquqi. O`quv qo`llanma. – T., 2008.

Meggs P.B., Sergeyev A.P. Intellektualnaya sobstvennost. – M., 2000

Okyulov O. Intellektual mulk huquqi: umumiy qoidalar va alohida ob`yektlar. Darslik. – T., 2003.

Okyulov O. Intellektual mulk huquqiy maqomining nazariy va amaliy muammolari. – T., 2004.

Okyulov O. Innovasiyaning mohiyati va huquqiy tartibga solishning umumiy tasnifi. Intellektual mulk huquqi: rivojlantirish istiqbollari. –T., 2012.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

Zenin, I. A. Pravo intellektualnoy sobstvennosti: uchebnik dlya magistrrov / I.A.Zenin. – M., 2012. – 567 s.

M.A.Kostenko, O.A.Lupandina. Osnovy prava intellektualnoy sobstvennosti. YuFU. – 92 s.

Perepechko L.N. Osnovy patentovaniya lya nepatentovedov. – Novosibirsk., 2007. – 56 s.

Ishkov, A.D. Promyshlennaya sobstvennost. Provedeniye patentnykh issledovaniy [Elektronnyy resurs]: spravochnik / A.D. Ishkov, A.V. Stepanova. — Elektron. Dan. — M., 2013. — 132 s.

Volkov V.V. Patentnaya poshlina kak raznovidnost fiskalnogo sbora.// Pravo i ekonomika. №8. 2008.

Prava na tovarnyy znak: monografiya / D.V.Afanasyev, A.S.Vorojevich, V.V.Golofayev i dr.; otv. Red. L.A. Novoselova. – M., 2016. – 144 s.

Gavrillov E.P. V patentnom prave – novizna, v avtorskom – originalnost. // Patenty i lisenzii. №12. 2007.

Pravo intellektualnoy sobstvennosti. – T.4. Patentnoye pravo: Uchebnik. Statut.

Xorijiy adabiyotlar:

Pub. L. 71-361, Sec. 337" (PDF). www.legisworks.org. Retrieved 10-May 2017.

Patent law principles and strategies. Jeffrey I. Auerbach. USA, 2006. 30 p.

New Frontiers of Intellectual Property Law. IP and Cultural Heritage – Geographical Indications – Enforcement – Overprotection. Hart Publishing Oxford and Portland, Oregon. 2005. 376 r.

Patent Law and Policy: Cases and Materials by Robert Patrick Merges, John Fitzgerald Duffy. Hardcover. Published January 1st 2007 by LexisNexis.

Rosen, Lawrence E. Open source licensing : software freedom and intellectual property law / Lawrence Rosen. – 1st ed. p. cm. Includes bibliographical references and index. ISBN 0-13-148787-6 (pbk.) 1. Open source software—Law and legislation—United States. I. Title. KF3024.C6R67 2004 346.7304'8—dc22.

WIPO Intellectual Property Handbook: Policy, Law and Use. Geneva. WIPO Publication No. 489 (E). 2004. Second Edition. 494 r.

Veb-saytlar:

<http://Allpravo.ru>

<http://www.lawportal.ru>

<http://www.legislature.ru>

<http://www.law-and-politics.com>.

<http://www.cer.uz>

<http://www.gov.uz>

<http://www.gki.uz>

<http://www.gsl.uz.org>

<http://www.Lex.uz>

<http://www.wipo.org>